

Latro. q̄s dicat latro p̄b-
lic⁹ v̄l nocturn⁹ p̄latoz
agroy. R̄o Latro public⁹
cus d̄r q̄ infidia² a aggre-
dit in publicis stratis. No-
cturn⁹ v̄o p̄latoz agrorū q̄ de nocte
agros vastat a incēdit. Hos fm̄ le-
ges impune occidere lic; ut s̄. Homi-
cidij. j. q̄. vj. nec gaudēt emunitate
si cōfugiūt ad eccl̄az ut s̄. Emunitas
cōfugientū. q̄. j. Et ad istā latromis
mām p̄t p̄tinē. P̄redo. a. f̄. Raptor.

Legat⁹. Quid iuris si testator
legat rem alienā. R̄o fm̄ hōs.
Si testator ignorauit ipsā eē
alienā: heres nō tenet p̄stare eā. nisi
forte is cui relinq̄bat eēt p̄sona diu-
cta. putator v̄l alia p̄sona cui erat
tantundē relicta. de suo. q̄. tūc tenet
legatū. C. de lega. cū alienā. v̄l si ip̄a
res eēt heredis. q̄. tūc tenet eā p̄stare
ff. de lega. ij. vñ ex familia. q̄. si rez
tuā. Si hō testator scit eē rē alienam
tūc tenet heres emere a tradē. a si ille
cui⁹ est nō vult vendē: v̄l nō nisi mi-
nis s̄ui p̄cio tenet heres p̄stare iu-
stā estimatō: n̄ forte eēt tal res cui⁹
cōmerciū nō h̄t. ut res sacre a h̄mōi
Vñ nō obstat ex. d̄ testa. f. h̄. q̄. res
ille erāt res eccl̄e. in q̄bz legatū nō te-
nuit Con. Immo. A. s̄. in dicto. c. f. h̄. ij.
Ibi etiā h̄ nōt glo. a addit q̄ legat⁹
tatio incūbit p̄bare sciētā testatoris
P̄dicta eē notāf in sū. cō. h. ij. ti. v.
q̄. ex. B. Legatū ad pias cās valet cū
minorī solēmitate vid̄. f. lex. q̄. ij. ver-
fi. xj. Quō heredes debeāt solūe legat⁹
ta. aut etiā debita defuncti. habet s̄.
Hereditas. q̄. v. A. q̄ incipit. Vtq̄ he-
redes. B. a seq̄ntibus.

Legat⁹. Quot sūt gr̄ia legato-
rū. R̄o fm̄ Ber. eē eo. c. ex cōi-
catis. Tria sūt. s̄. R̄a q̄da; sūt
legati de latere ipsi⁹ pape. ut sūt car-
dinales p̄ncipalē. a eē alij. Sicut ibi
Ber. s̄dit. q̄ mittūt de curia. Secūdi
sūt nō de latere. sc; q̄ mittūt a papa
nō ex̄ntes in curia. Veri⁹ tñ tēdum
q̄d p̄bat Jo. an. in vi. sc; q̄ solū car;

dinales dicūt de latere. A. Cō. glo. rai-
ut in sū. h. ij. ti. xxxij. q̄. lxxix. B.
Oms alij v̄ndēatq; nisi nō dicūt de
latere. Sūt a terci⁹ q̄ p̄textu eccl̄az su-
arū h̄nt legatō: An v̄o tales possint
absoluē p̄missores clericorū h̄s s̄. Ab-
solutio. ij. in p̄mā. A. a etiā in d̄cō c.
ex cōicall. sc; q̄ nō p̄nt absoluere. B.

Legat⁹ de latere p̄t cōfirmare elec-
tōes ep̄oy. A. ac eē archiep̄oy ut i. c.
si abbatē. de q̄. f. B. a exemptoy. Alij
legati nō sūt sp̄ali mādato. eē d̄ elec-
si abbatē. li. vj. P̄ōt eē legat⁹ de late-
re cognoscere de causis cōtra exempt⁹
tos. ut s̄. Exemptus. q̄. penulti.

Quid si legat⁹ aliquē ex cōicauit
dū erat in puincia sibi decreta: nūq̄d
postq̄ egressus est p̄t eum absoluē.
R̄o fm̄ Immo. Si reuocatus est: non
poterit. Si v̄o exiuit reuolū: postq̄ re-
uersus fuerit: poterit a etiā an̄ regres-
sum si eē legat⁹ de latere. A. Immo si
nō sit de latere: p̄t absoluē in foro pe-
nitentiāli sibi s̄ditos eē eē puincia.
cū sit voluntarie iurisdicōis ut s̄. Cō-
fessio. iij. q̄. ij. Judicialē at̄ absoluere
eē puincia nō potest etiā legatus de
latere ut s̄. Absolutio. ij. q̄. v. B.

Quod legat⁹ q̄ntūcumq; plenā legati-
onē habeat. siue etiā h̄eat p̄textu ec-
clesie siue: nō habz ex hoc potestātē cō-
ferēdi b̄n̄ficia nisi ei sp̄alē sit cōcessum
v̄l nisi sit cardinalis. h̄t eē eo. officij
li. vj. q̄ si ecclesia h̄z p̄zonū laycū nō
p̄t cōferri p̄ legatū: nisi ei quē p̄zon⁹
p̄ntaret. Eodē mō si habz p̄zonū cleri-
cū cui p̄zonat⁹ cōpetit v̄ne sui p̄zimo-
nij. ex. eo. cū dilect⁹. A. sc; in ti. de iu-
repa. B. Sec⁹ si cleric⁹ sit p̄zon⁹ v̄ne
ecclesie v̄l etiā si sit collegiū. q̄ tunc
eo irrequisito p̄t legat⁹ cōferre. q̄ p̄t
q̄d manus est sc; ip̄as eccl̄as cōferre
nō requisito ep̄o. A. f. fact. ex. de offi. le-
dilect⁹ a ibi hoc notat glo. B.

Oms reseruatiōes q̄ntūcumq; b̄n̄f-
icoy facte a q̄cumq; legato auctē lega-
tōis. A. v̄l ab executoribz deputatis
p̄ ipsū. ut in c. p̄nti de q̄. f. B. a omnia
decreta siue denūciatiōes a p̄cessus ca-

rent viribz finita legatōne. A. dūmō
ad collatōez eorūde bñficiōy iā vacā
tū minime sit p cessū. ut ibi. B. Que
tiā si durante legatōe legatus in ali
qua ecclesia. A. scz cathedrati vñ col
legiata. ut ibi. B. fecit aliquā reser
uatōem. nō potest illa pendēte facere
aliā in illa ecclesia. Similitē etiā p
q̄ reseruatū vnū bñficiū ptinens
ad collatōem cuiuscūq; ipsa reserua
tōne pendēte nō poterit aliud reser
uare qđ ad eundē ptinet. Nec ex. eo.
pñti. li. vj.

Nullus legatus pōt facere aliquā
reseruatōez de ecclesiis a dignitatibz
eaz. vbi illi q̄ pñficiū hñt p electōz
assumi nec se intromittē qñ eligere
a postulare valeāt. ex. eo. de liberatōe
li. vj.

Null⁹ legat⁹ pōt decedere alicui i ge
nerali vñ in spāli ut recepta resigōe
illoz q̄ hñt bñficia possint illa alteri
oferre. alit nō valet ex. eo. de liberatōe
li. vj.

Cōstitutōes facte a legatis in sua
puidia durāt postea ppetue. Sec⁹ si
eās delegēt. qz egressis illis de puidia
nō durat iurisdicōio delegatorū nī
añ legatorū discessū atatio pcessent.
ex. eo. nemini.

Legat⁹ nō pōt pcessum delegatorū
impedire. aut eñmā irritatē. sed pōt
eā cōfirmare a exequi. eñ de offi. dele
studuisti.

Quot modis finit legatio. Rē fm
Jo. an. Quatuor mōis. Primo mō
si dat⁹ fuit legat⁹ ad tps. finito tēpe
finita ē legatio. eñ de offi. de le. de cau
sis. Secō qñ ruocat⁹ est. ff. de iud. l.
iudiciū. Terō qñ egressus est lega
tōez aīo nō redeūdi. Sec⁹ si animo re
deūdi. ex. eo. nouit Quarto p mortē
ipsi⁹ legatis. nō tñ morte cōstituētis.
eñ de offi. legatos. li. vj.

Legitim⁹ filius qđ est Rē fm ray.
Legitim⁹ filius est q̄ de legitio
mōio nat⁹ est. vel de eo qđ
legitimū reputabat. eñ eo. cū inter
Johā. a. h̄ siue abo in facie ecclesie cō

iūcti sūt bona fide credētes se legitime
copulata. vñ si alter tñ credebatur
a sic legitim⁹ est filius. a. vtriq; penti
succedit. ex. eo. ex tenore. Sec⁹ si dāde
stine straxerūt. qz videt fuisse ignorā
tia affectata. Aut etiā si ambo impedi
mētū sciētes. publice straxerūt. eñ e
de dā. despō. cū inhibitō. Idē tñ. a. pe.

Quō pñt legitimari q̄ legitimi n̄
sūt. Rē Multiplex. Et prim⁹ qđem mo
dus est p seqns matrimoniū qñ solu
tus de soluta filios habz scz natura
les. si strahit cū ea legitimat. Secus
de spurijs scz de adulterio natis. ex. eo.
quest⁹ a. e. tanta. Sec⁹ est p spēcia
lem indulgētiā pape. ex. eo. p vnerā
bilē. Vñ duo modi in canonibz repe
riūt. Sūt a alij fm leges. Prim⁹ est
si pat filiiū naturalē offerat curie im
patōis. fiatq; curial ut in autē. qui.
mo. na. eff. le. ff. si qđ g. col. vij. Idē
si cū offerat curie ciuitatis de q̄ vñ ci
uis vico est oriūd⁹. ut insti. de nup.
ff. vlti. A. Meli⁹ in autē. qui. mo. na.
le. ff. si qđ g. ij. B. Sec⁹s mod⁹ est si p
decēdes in testamēto naturalē filiiū no
minet legitimū. a ipse postea offert
pñcipi testamētū. fiet legitim⁹. Terō
mod⁹ est si nullo filio legitimo existē
te. ipse natural⁹ filius sepsum offert cu
rie ut dictū est in autē. q. mo. na. eff.
le. ff. et. ff. si qđ igit. Quart⁹ mod⁹
est. si pat in instrumēto p publicam
manū cōfecto. vñ aliter scripto. cū s̄
scriptōe triū testium cū nominet fili
um. nec adiecerit naturalē. ut in au
tē. ut liceat ma. a. auie. ff. ad hec. col.
vij. A. Vbi dī. Si qđ filiiū aut filiam
hñs de libera muliere cū q̄ nuptie cō
sistere pñt publico instrumēto dicat.
siue ppria conscripto manu. a habenti
subscriptōem triū testium fidedig
noz. siue in testamēto siue in gestis
mumentoz hunc aut hanc filium
suū esse. vel filiaa non adiecat natura
lem. huiusmodi filiiū vñ filiam legiti
mos esse. a nullā aliā pbatōez ab eis
q̄. sed omni frui eos iure filioz legiti
moz. Ex hoc enim a cum eoz matre

monstrat legitimū habuisse mōm
Ibi ē dicitur qd sic nominādo vnū a iure
ius extendit ad om̄s alios filios ex
eadē muliere natos. B. Spuriū xō nō
pnt legitimai qntū est p̄ leges s̄ im
pator v̄l aliū autoritate eius aliq̄ndo
de gratia legitimata s̄nt p̄. A. P̄edi
cta etiā notat̄ in sū. cō. ti. iij. ti. xxiij
q. ij. s̄m rap. Tho. De. et Al. B.

¶ Quid p̄est filios esse legitimos.
R̄o. Succedūt in om̄ibz bonis p̄ntū
ut in autē. q. mo. na. effi. le. f. a. qm̄.
et. C. de suis a legit. here. p. totū. ex. e.
quest. 9. a. c. tanta. Et s̄ intellige n̄
excludant̄ ab hereditate in casibz q̄s
hēs s̄. Hēditas. f. ij. ¶ Vtq̄ legitimat̄
q̄ ad act̄ cōtasti eos: intelligat̄ legiti
mat̄ q̄ ad sc̄ares hēs s̄. Illegitim̄
f. fi. A. a. ibi pleni⁹ in additōne. B.
Ad materiā istam p̄tinere p̄t s̄. f. fi.
li. 9. et s̄. Illegitim̄

Legitima portio triplex ē. Vna
est. q̄ est debita iure nature a
diat̄ debitū bonoz s̄ fidū. et
her̄ debet filijs tm̄ q̄ sine cā exheredi
tari nō pnt. a. huic portōi nullū s̄ua
mē p̄t imponi. C. de offi. testa. l. om̄i
mō a. duabz le. se. Et hec est tal. Si s̄
q̄tuor filij v̄l infra dnt̄ h̄ie terciā p̄tē
Si sūt q̄nq̄ v̄l v̄ltra dnt̄ h̄ie medieta
tē ei⁹ qd̄ eis deferebat̄ ab intestato.
C. de in offi. testa. Autē nouissima
Et intelligi debz detractis debitis si q̄
essēt. A. f. fact. l. venisse. ff. de ver. sig.
B. Itē est alia portō scz q̄rta salēdie
q̄ debet iure institutōis. ut cū aliq̄s ē
institut⁹ heres a illa hereditas est ex
hausta p̄ legata: tūc institut⁹ p̄t det̄
here sibi vsq̄ ad q̄rtā p̄tē hereditatis
detrahendo de singulis legat̄ n̄ ad pi
as cās. A. Hoc h̄et̄ in autē. s̄nt. C. ad
l. salēdiā. Cessat etiā salēdia q̄n tes
tator sciēs q̄ntitate p̄rimoniū sui ex
p̄sse illā phibuit. v̄l si heres nō fecit
inuentariū tpe a modis a iure statu
tis. ut in autē. s̄ cū testator. C. eo. v̄l
si heres infra legitimū tps volūtati n̄
paruerit testatoris. e. de testa. Ray
nald⁹ ad fi. Et ibi glo. dicit qd̄ tps le

gitimū est tps am̄ op̄tādū a iussu
iudicis infra qd̄ tps si nō paruerit: di
at qd̄ etiā p̄dit oia excepto qd̄ sibi de
bet ex fidei cōmissio. Itē cessat salēdia
q̄n aliq̄ sūt ita relicta ut nō alienē: s̄
remaneāt apud successores ei⁹ cui de
linquūt in autē. sed in ea. C. eo. B. e. f.
de testa. Raynald⁹ ad fi. a. C. ad l.
salēdiā p̄ totū. Itē est t̄cia q̄ dicit̄ tres
bellianica. ut cū aliq̄s institut⁹ heres
rogat̄ ut aliq̄ restituat hereditatē s̄ r̄a
talis institut⁹ p̄t retinere q̄rtā p̄tē
de tota hereditate. ut in insti. de fidei
cō. here. paḡ pho. s̄ q. a. C. ad rebel
p̄ totū. Hoc detrahif de v̄mūitate hē
ditatis. a. in hāc op̄tāu⁹ legata a do
natōes. ff. ad l. salēdiā in q̄rta. A.
Hec lex nō videt̄ ibi haberi. a. p̄to
qd̄ velit allegare. l. in q̄ntitate. q̄ est
eo. ti. Sed meli⁹ videt̄ facee insti. de
fidei cō. here. paḡ pho. sed q. a. z. se
vbi patz qd̄ cōmoda a onera heredita
tis diuidunt̄ inter herede a fidei cōm
missarium. siue sit vnus heres. siue
plures pro suis portionibus. B. No
tantur hec ext. de testa. Raynutius
Et si plures heredes instituti fuerint
diuident̄ inter se dictas portōes. Hoc
que dicta sunt de iure sunt Ceterum
circa hoc diuersarum terrarū varia
est cōsuetudo. que si rationabilis sit
et prescripta: seruari debet. ut supra.
Cōsuetudo. f. ij. iij. et. v. A. Hic pos
set cōsuetudo irrationabilis discerni
q̄n esset cōtra relicta ad pias causas
ut notat̄ in sum. con. ti. ij. ti. v. que
f. ij. Et consequēter idem foret q̄ndo
cumq̄ esset contra debitum pietatis
seu caritatis B.

Leprosus. qd̄ de cōiugio lepro
soz. R̄o. Lepza supueniēs sol
uit sponsalia. A. s̄ de futuro. ut
in. c. lras. de q̄. Et ibi glo. q̄ etiā vi
at qd̄ idē est de q̄libz enormi deformi
tate. B. s̄ nō soluit m̄iomū ext. eo.
lras. Vñ si cōtractū fuit tenet̄ diū ad
redditōez debiti. ex. e. c. j. et. ij. Lepro
sus etiā s̄ here p̄t si inuenit volētē
ex. eo. c. ij.

Vtz diuix teneat cohabitare diu
gl leproso. R^o fm Tho. i. iij. di. xxxij
Licet teneat reddere debitū: nō tñ te-
neat cohabitare. R^o em̄ ita dco infi-
at ex coitu sicut ex freqnti cohabitati-
one. Et fm Pe. hec opinio celebrior
est. quā Hostiē. declarat sic. Suffi-
at leproso q̄ vpor ita ppe sit q̄ ppter
loā distantia non fraudet debito. nec
optet q̄ in eodē lecto. aut in eadē do-
mo morēt. Filij q̄ leprosoy cū sano
manē debent ne inficiant. A. Idem in
sū. cō. li. iij. ti. ij. q. lxvj. cū duabz se-
B. Vtz leprosi teneat dare dāmas
hēs s̄. Decime. ij. q. j. Et vtrum de se-
pultura. A. s̄. alicui leprosi intratis
domū leprosoy ut i loco allegato. B.
teneat ad canonicā pōtōem. vide. T.
Sepultura. iij. q. xj. qui incipit Quid
de leprosis.

Vtz sacdos leprosus debeat celebē
re. R^o fm Wol. Populo q̄ dē ppter scā
dali celebrare nō d̄: h̄ puati. si non
sit nimis deformis. A. aut debil fm
cū dē. ut in sū. cō. li. ij. t. j. q. xliij. B. n̄
est phibendz: sed tñ cessabit a mīste-
rio q̄ ad sanos. A. h̄ leprosis cātare
a mīstere poterit. Simavt in deā. q.
xliij. B.

Lex a cōstitutio Quid est lex
R^o. Lex est cōstitutio p̄ti in q̄
maiores natu siml cū plebībz
aliqd sanxerit. di. ij. lex. Et de h̄ etia
vide in fine seqntis. q̄.

Quis p̄t facē legē. R^o fm Tho. j.
ij. q. xc. Lex p̄ncipalē respiciat ad bo-
nū om̄ne. Ordinare at aliqd ad bo-
nū om̄ne: ē v̄l totū multitudis: v̄l
alic⁹ gerētis vicē totū multitudis.
Et iō cōdere legē v̄l p̄tinet ad totam
multitudinē v̄l ad psonā publicam
q̄ totū multitudis curā h̄: Est tñ p
mulgatio nēcāria ad hoc ut lex h̄eat
suā virtutē. Vñ a di. iij. A. in. q. leges
B. di. q. leges instituit cū pmulgāf
Et sic p̄t colligi tal diffinitio. Lex ē
q̄dā rōnis ordinatio ad bonū cōe ab
eo q̄ curā cōitat h̄: pmulgata. A. Cō-
wol. ut in sū. cō. li. ij. ti. v. q. cāij. B.

Sz q̄ sūt illi q̄ ita curā: cōitat h̄nt
q̄ possint legē facē. R^o fm wol. Cōna-
lem cōstitutō: papa p̄t facē in om̄ibz
spūalibz a ecclāsticis. ex. co. c. fi. Itē
legatus in puincia sibi cōmissa. ex. de
offi. le. ca. fi. c̄ de loca. a. cōdu. ex. re-
scripto. Itē sinod⁹ puincialis. xvj. d.
q̄ di. Itē sinod⁹ epal. xvij. di. c. j. et
c. fi. Itē ep̄s in sua dyocesi p̄t cōstitu-
tōez facē. c̄ de ma. a. obe. fi. q̄s. ex. de
loca. a. cōdu. v̄ia nobis. Itē caplū p̄t
sibi cōstitutō: facē. ex. co. cū accēssit
Sist. a. vniūsitatis clericoy a m̄grōy. c̄
eo. ex. l̄is. Itē in tp̄alibz gñalez legē
p̄t facē impator. C. d. legi. l. ij. a. l. fi.
Rō tñ in spūalibz seu ecclāsticis. Itē
p̄fect⁹ p̄torio a oēs q̄bz impator hoc
mādat. Itē p̄ls roman⁹. Itē senat⁹
roman⁹. Oēs isti legez gñalem facē
p̄nt. Itē oīs ciuitas siue p̄ls p̄t sibi
legē facē. Nec oīa in insti. de iure. nar.
q. j. a. ij. Itē credo de q̄libz collegio ap-
pbato. ex. co. q̄ in ecclāy. a. c. ex. l̄is.
A. Itē in dicta. q. cāij. Et addit fm
inno. i. c. v̄ia nobis. ex. de loca. a. cōdu.
vbi dicit q̄ l̄ ep̄s cū caplo suo possit
statuta facē sup iurisdicōe sua: sup
alijs tñ nō p̄t: nisi h̄ij q̄z intēst: cōse-
tiant v̄l ad mīn⁹ sint p̄ntes. de cō. d.
iij. c. j. a. ex. de h̄is q̄ fi. a. prel. sine cō-
sen. ca. c. penl. a. fi. B.

Sed infra q̄d tps incipit artaē. R^o
fm Hosti. Cōstitutio gñalis incipit
artare p̄ duos mēses a tpe publica-
tōis. ut in Autē. ut fact. no. cōstitutio.
in rubro ex m̄gro. A. Col. v. B. Idem
Ber. et Jo. An. dif. sic. Cū istud sit iu-
re ciuili exp̄ssū. a iuri canonico d̄iū
nō sit: cautū id̄ suabim⁹. qm̄ ea vobis
ratū videt. c̄ de ne. de. v̄l mo. ca. v̄l. et
de se. ex. nouat. Et addit d̄cēs. n̄ in
ip̄a cōstitutōe aliqd cauea. Et p̄ h̄ solz
uūf h̄ q̄ iuēniūt d̄ia. Inferiorz at cō-
stitutio fm cū. wol. utputa caploy et
vniūsitatū incōtinenti ligat facta p̄
mulgationē. n̄ forte absētes a iḡran-
tes: q̄bz neqz tps dabo neqz limitabo
h̄ iudicā arbitrio relinq. ar. ex. q̄ ma-
ac. po. c. fi. A. Itē in deā. q. cāij. B.

¶ Vt ignorantēs excusent ab obli-
gatione legū a constitutionū. R^o Cōmuni-
ter loquēdo nō excusant. nisi sic p̄dis-
ctū est s̄. Ignorantia. f. ij. tñ a sentē-
tijs platis p̄ statuta ordinatōy excu-
sant ignorantēs. q̄ nō ligantur nisi
eoy ignorantia fuerit crassa aut supi-
na. ex. eo. ut aiaz. li. vj. Et q̄ sit crassa
seu supina h̄et s̄. Ignorantia. f. fi.

¶ Vt constitutio respiciat p̄terita R^o
futura tñ respiciat nō p̄terita. ex. eo.
cōsuetudines. n̄ in ea nominatū s̄ p̄teri-
tis caueat. ex. eo. c. fi.

¶ Vt posterior constitutio tollat p̄orē
R^o Tollit. etiāsi de p̄orē nullā faciat
mentō. ex. de cognatō. f. i. c. j. licet. sec^o
fit in receptis. ex. de recep. ceteroy. a. c.
ex. pte. Itē sec^o de consuetudine. A. f. qz
ei nō derogat p̄ nouā constitutio. pape
nisi de ea fiet mētio. ut in loco allega-
to. B. s̄. Consuetudo. f. vj.

¶ Vt leges humane obligent in fo-
ro cōsuetudinis. R^o Cōmuni-
ter loquēdo nō obligent. nisi sic p̄dis-
ctū est s̄. Ignorantia. f. ij. tñ a sentē-
tijs platis p̄ statuta ordinatōy excu-
sant ignorantēs. q̄ nō ligantur nisi
eoy ignorantia fuerit crassa aut supi-
na. ex. eo. ut aiaz. li. vj. Et q̄ sit crassa
seu supina h̄et s̄. Ignorantia. f. fi.

¶ Que sūt leges iniuste. R^o f. T^o
vbi supra. Iniuste sūt. P̄rio q̄dē per
suetatē ad bonū humanū. a hoc tri-
plē scz. Inijs modis nūc dictis de legi-
bz iustis. scz. vno mō sūt iniuste ex
fine. h̄c cū aliq̄s p̄hibēs leges impōit
onerosas s̄ditis nō p̄tinētes ad vti-
litatē cōmunē. h̄ magis ad p̄riā cupi-
ditatē v̄l glām. Secō mō ex autoita-
te scz. cū aliq̄s legē fert vltra cōmissā
sibi p̄tātē. Tercō mō ex forma. puta

cū ineq̄litate onera multitudinis dispen-
sant etiāsi ordinēt ad bonū cōmune.
a tales magis sūt violētē q̄ leges.
Vñ nō obligant in foro cōsue. n̄ forte
p̄pter vitandū scandālū. Itē iniuste
sūt p̄ s̄uetatē ad bonū dīnū. sicut le-
ges tirānoy inducētēs ad ydolatriā
v̄l ad q̄libz alijs q̄d est cōtra legē di-
uinā. a t̄les leges nullo l̄ obſuare

¶ Sed nūq̄d inter leges impiales q̄
nūc vigēt sūt aliq̄ casus illiciti a fm
aiam nō huandi. R^o Sūt ut d̄. v. d. r.
lege. Et p̄i^o q̄dē in m̄imonijs Nam
fm legē filij vni^o germani copulari
p̄t p̄ m̄omū cū filia alie^o germani
ut insti. de nupt. f. int. eos. C. de nupt.
l. nemini. a fm dū tales dūt penitus
separi. ex. de cōsangu. a. aff. nō d̄. et. r.
xxv. q. ij. p̄genitē Secō. qz fm leges
puella rapta n̄ p̄t d̄heremū^o cū suo
raptoze. C. de rap. vir. l. vnicā Et ibi
erat olim fm antiq̄s canones. h̄ b̄
die p̄t. ex. de rap. c. fi. vide p̄ raptor. ij.
f. ij. Tercō. qz fm leges licitū est ho-
mim soluto tenē mulierē solutā in
cubinā ut in Autē. q̄ mo. na. effi. sui.
f. h̄ q̄s at. Sed fm dū eē fornicatio
simplex mōle p̄cēm ē. a excluda rez
gno d̄. ut dicit ap̄ls. j. Cor. vj. Q̄
to qz fm leges licitū est viro occidē
adulteroy v̄porē p̄hensū in adulterio
si est p̄sona v̄l a cui nō d̄t reuerētia
ff. de adul. l. maito. j. rñ^o a. l. fi. adul-
teriū a. C. adul. l. Grace^o. a. filij l̄. p̄i
q̄ h̄ filia in p̄tātē occidē adulterū si
lie in domo filie. a econūso licet p̄i oc-
cidē adulterā filij a gr̄i a occidē filiā
ff. de adul. l. p̄. a. l. nec in ea. a. l. q̄
ait. Similit̄ a latronē siue p̄latorem
agroy ut s̄. Vñ d̄. d̄. i. f. vj. Sed
fm dū nihil eoy licet a p̄hibet cū p̄a-
pit Exo. xx. nō occides. Q̄nto qz fm
leges d̄nat q̄ cōprehensā in adulte-
rio tenz v̄porē. C. de adul. l. crimē a. l.
castitati. Sed fm dū a iura canonicā
ea p̄t tenē sine vlla pena. d̄mō ipsa
velit ab adulterio recedē. xxxi. q. j. f.
s̄baudiz. A. als incipit. hic s̄baudiz
B. Sexto qz h̄ leges i multz casibz li

atū est vxorē repudiare a mōniū ti
 te tractū dissoluere a maxime in cas
 fu q̄ notat. dis. x. lege. a. xxvij. q. ij.
 sūt q̄ dicūt. A. In hīs ca. s. de disso
 lutōe mōniū eē sūmati cā religio s̄
 nis qd̄ phibet. licet leges pmiseūt.
 B. s̄ hoc lex s̄ma phibz. ut in eisdem
 c. s. Septio qz fm leges mulier que
 mortuo marito nubit infra tps̄ luct⁹
 scz̄ vni⁹ am̄ infamis fit. a. incurrit ml
 tas penas. C. de secū. nup. l. j. a. ij. S. z̄
 fm dū ut ap̄ls̄ dicit nubat libere cui
 vult. c. de secū. nup. ca. fi. Et ut nōt
 Immo. remittūt ei oēs ille pene q̄ sūt
 tm̄ ad ip̄s̄ penas. Sec⁹ si inde puciat
 aliqd̄ ad alios. A. dñs an. de bu. da
 ri⁹ hoc p̄mit i. dicto. c. fi. de secū. nup.
 diōs qz qd̄a sūt pene q̄ fundat̄ sup̄
 odio sc̄darū nuptiarū v̄l festinatōe
 trāsit. a. tales pene sūt co. recte. ut h̄
 qz̄ h̄ere mōniū nō ē odiosū neqz̄ p̄
 hibitū s̄ ab ap̄lo p̄missū. Quedā s̄
 pene q̄ fundat̄ sup̄ fauore p̄mi mō
 niū iste adhuc hodie durat. ut si m̄
 s̄sc̄q̄ aliqd̄ ab intestato v̄l ex testa
 mēto alie⁹ filioz̄ p̄oris mōniū h̄z̄ so
 lū v̄sufuctū sup̄ eo dū vnūt remanē
 te p̄petate apud filios eiusdē mōniū
 si extāt q̄bz̄ nō extātibz̄ s̄sc̄q̄. plenū
 ius. ut. l. sc̄ie. c. fi. C. de secūdis nup.
 Itē qz̄ vir siue mulier nō possit in vi
 ta v̄l p̄ mortē donare nouere v̄l vi
 trico plusq̄ donauit vni⁹ cui⁹ filioz̄
 p̄oris mōniū. ut. l. h̄aca. de cā. l. j. C. e.
 Et idē in mulieribz̄ q̄ p̄mit dñs an.
 vbi s̄. B. Octauo qz̄ s̄z̄ leges filioz̄ spu
 ri⁹ nō est alend⁹. s̄ fm dū a canones
 tra ut s̄. s̄ filioz̄. c. vij. A. q̄ incipit. Q. d.
 de spurijs. B. Nono qz̄ s̄z̄ leges heres
 si nō fecerit inuētariū teneat ad oīa de
 bita defuncti. sec⁹ fm dū ut s̄. H̄editas
 tas. c. v. Decio qz̄ in certis casibz̄ fm
 leges heres teneat de maleficio defun
 cti. sec⁹ est s̄z̄ dū ut s̄. H̄editas. c. iij.
 A. qz̄ ut ibi p̄z̄ teneat ad oīa debita de
 functi eē ex maleficio inq̄ntū h̄editas
 sufficiat. B. Undecio qz̄ fm leges id qd̄
 retinē in v̄lta v̄litate. nō v̄z̄ n̄ t̄eat
 vij. v̄l. v. testes. C. de testa. l. si vnus

a. l. fi. sed fm deuz̄ in relictis ad pijs
 cās sufficiūt tres a eē duo testes. ex
 de testa. cū testes. a. c. relatū. A. De B
 plem⁹ s̄. j. c. v. in additōe. B. Duode
 cimo. qz̄ fm leges si p̄mitto aliqd̄ nu
 do pacto. A. v̄ simplici p̄missione sine
 alia iuris solēmitate. B. nō teneor. qz̄
 nō orit̄ inde actio. ut. ff. de pa. l. iure
 gētū. Cōtra est sc̄dm̄ deū a canones
 qz̄ mōrt̄ peccat recedēs a pacto. c. de
 pac. c. j. cū filijs q̄ ibi notāt. Et v̄l
 p̄missio. Et idē si p̄mitto vni⁹ recipiēti
 p̄ alio. qz̄ fm dū teneor. fm leges n̄.
 A. Nisi p̄missio facta fuit p̄sone exi
 stētī s̄ p̄tate alteri⁹ ut fuoz̄ seu filioz̄
 fa. v̄l procuratori. seu negotiorū ge
 stori. P̄ hoc em̄ bñ acq̄rit p̄ia dño.
 ut i. Insti. p̄ q̄s p̄so. no. acq̄. ob. p̄to.
 a. ff. et Co. de pau. a. de neg. gest. B.
 Tredecio qz̄ int̄ em̄tes a v̄dentes oē
 dūt leges. A. Meli⁹ dicēt p̄mittunt.
 Nullū ei doli leges recedūt. ff. de doz̄
 lo p̄ totū. B. deceptō. c. vi. s̄. Emp
 tio. c. iij. Decio qz̄ fm leges n̄ l̄
 emē seu v̄dē iura a actōes q̄ q̄s h̄z̄ s̄
 aliū p̄ minori p̄cio q̄ sit p̄ncipale de
 bitū alē n̄ v̄z̄ emptio. nec peti p̄t n̄ v̄s̄
 ad id qd̄ solutū ē nec eē p̄nt t̄tia iuā
 p̄ p̄te v̄dē a. p̄ p̄te donari. C. mādati.
 l. p̄ diūsas. a. l. ab anastasio. S. fm
 aiām nihil phibz̄ me emē iura s̄ alijs
 quēp̄ minori p̄cio q̄ sint ip̄a iuā dū
 tñ no. faciā s̄ in fraudē vsuē s̄ p̄t̄ ites
 se mauz̄ a labore q̄ forsita erit in reh̄
 do. s̄ qz̄ dubito ne debitor fugiat aut
 ad paupertatē veniat. vide s̄z̄ v̄lura.
 iij. c. pe. A. Et ibi p̄z̄ a eē in dictis. l. p̄
 diūsas. a. ab anastasio. qz̄ s̄ fuit stas
 tutū ad fmouēdas lites a p̄ cōi bono
 Itō nō ē cā q̄ in oīa nō obliget et
 sibi imputet q̄ se intromittit. h̄mōi
 p̄iaul a litigijs. B. Decio q̄nto qz̄ fm
 leges in longiss̄o tpe eē possessor ma
 le fidei p̄scribit. Sec⁹ fm dū a iura ca
 nomica. c. de reg. iu. possessor male fi
 dei. li. vj. de h̄ v̄l p̄s̄ptio. c. v. Sedec
 mo qz̄ fm leges maleficia cogitatōis
 reglarit n̄ p̄mū. ff. s̄ p̄is. l. cogita
 tōis. s̄ tñ oīs cogita⁹ mala l̄ a do v̄l

p pñiam puniēda ē. xxxij. q. ij. ois
Dei mosepñio. qz fm leges licz magi
a vñefici puniāf: tñ q b faciūt oīa
imbres. ventos a grandines pñiāf
C. de male. l. eoz. h fm dñi talia etiā
sic facere grauiſſim pñctm est. ut daē
pbat T. h. ij. q. xvi. A. Et bñ qz n̄
fūt faciēda mala ut veniāt bona. ad
Ro. ij. B. De cō octauo. qz fm leges
licdū est in cā sāguinis corrūpe acu
fatore m. ff. de pua. l. fi. A. Ibi dñ. In
omībz causis p̄ter q̄ in sanguine qui
delatorē corrūpit p victo hēf. a sic nō
inuūit qz b liceat. h qz tali pena non
puniē. B. Sed fm dñi nō licz ut pmit
T. h. ij. q. xvi. Nec itaqz fūt q nō
re potui q qñtū ad casus aīe nō sunt
fm deum tenēda. licz sint cōcessa p le
ges. Alias vō iurē s̄bitates a diuſi
tates iurē canonicā a ciuilibz iuristis
relinquā. Porro de illis legibz q per
mittūt vsuras nihil dico. qz oēs ab
rogate fūt cō p leges ut. v. f. v. q. x.
xviii. q. incipit. qd de legibz.

¶ Vtz in legibz possit dispēfari. R. o.
fm T. h. ij. q. xvij. rectores multi
tudinis dispēfari pñt in legibz hūa
nis in aliq̄bz casibz. A. scz in q̄bz dis
pēfatio a iure pmittit atiter sec⁹ auz
nemo possit venire cōtra legē supio
ris. xij. d. nulli phas est. B. ita tñ qz
dispēfatio nō cedat in nocuitū boni
omūis. h pot⁹ ad illud p̄ficiat. Qui
āt sunt casus iuris canonicā dispēfa
biles soluz p papā hēs s̄. Dispēfatio
q. vij. A. s̄ in. q. q̄ incipit. dispensatio
cū sequentibz. B.

¶ Vtz in cōstitutōibz intelligāf cōn
cessa quecūqz nō sunt p̄hibita R. o. fm
Hosti. Si cōstitutio p̄mulgata ē affir
mative: oīa q̄ cōtinet a ex eis seq̄ntia
vidēf cōcessa. n̄ reperiānt p̄hibita. pu
ta cōcessū est cōtrahere mūomū. ergo
cūlibz a sp̄ nisi repiāf p̄hibitū. Si vō
p̄mulgata sint negatiue omīa ex eis
seq̄ntia intelligūt p̄hibita nisi repi
an⁹ cōcessa. sicut p̄hibet ne q̄s occidat
ergo semp a omībz p̄hibet nisi qñ in
ueniēf cōcessum.

¶ Leges impiales imitari canones
Vñ dicūt sic R. o. dē dignāf sacre leges
canones sacros imitari. sp̄alt in mū
monis a vsur. in autē. ut clerici ap̄
p̄prios ep̄os Col. vj. et. ij. q. vj. hie
colligit ex de no. opi. nē. intellexim⁹

¶ In legē fraudē nihil agēdū ē. ff. de
legi. cōtra legē. qz cū qd p̄hibet vna
via: intelligit p̄hiberi a alia cō de re
iu. cū qd li. vj.

¶ Quid de cōdentibz leges imiq̄s. R. o.
Si leges imiq̄ sunt cōtra libertatē ecclē
tūc cōdentes a seruātes sunt excōica
ti ipso facto. ut hēs extense s̄. Excōi
ca. o. q. ij. v. vij. Si vō sint simplē cō
tra aliq̄ dei a ecclē mandata. ut puta
qz liceat facere simonias v̄ alienare
feudū. p̄apue ecclāsticā h̄mō: ipso
iure nō valent. di. vij. q. cōtra. xxxij.
q. vij. flagitia. ex. de cōstitu. q̄ in ecclā
rū. Et faciētes a seruātes peccāt mōz
liter. cō de simo. cū in ecclā ca. nō sa
tis. Et si q̄ dānificati fūt occasiōe tal
legē: cōditores a eoz heredes tenēf ad
restitutōē: Illi etiā q̄ induxerūt cōditi
vō ad talē legē faciēda tenēf i solidū
a s̄nt oēs seruātes tenēf ad restituti
onē omīū eoz q̄ tatiū legū occasiōe
lucratū fūt v̄ alios dānificauerunt.
Et eodē mō imo multo magis peccāt
a tenēf q̄ leges cōdunt directe d̄ deū
sicut de ydolatria. ut hic s̄. v. vij. est
dictū. A. Nec etiā notāf in sū. cō. li.
ij. ti. v. q. cv. fm ray. a host. Et vltē
p̄dictū casū etiā in alijs irrogat excō
municatio cōtra tatiū legū cōditores.
puta si cōderēt legē sup vsuris facien
dis v̄ nō restituēdis. ut in de. ex. gra
ui. de vsuris. v̄ sup simonia cōmittē
da. cū in simonia hodie fit excōicatio
papalis. ut: p̄ cōuagā. eugenij q̄rti.
cū detestabilea idē in multis alijs ca
sibz q̄ pñt colligi s̄. Ab solutio. j. q. ij.
a excōicatio. j. q. ij. cū seq̄ntibz. B. Ad
materiā legis p̄t p̄tinere s̄. Jus. Le
ges audire nō licz q̄busdā clericis.
s̄. Excōicatio. j. q. ij. v. vj. a ibidē. q.
ij. v. xiiij. Quomō papa possit tollē
leges hēs. P. Papa. s̄ antepenl.

Libellus famosus dicitur. Cōtractus iste q̄ in quibusdā locis dicitur datio ad liuellū est idem q̄d cōtractus emphiteoticus a iō de hoc vi de s. Emphiteosis.

Libellus famosus dicitur. q̄n alius q̄s scribit cedulā cōtinētē iuriā siue infamiam alteri a p̄iō at eā in loco ubi iueniat a sic de alijs infamatur.

Que ē pena cōficiēti libellū famosū. R̄. Quadruplex est pena s̄m q̄ q̄ tuor modis p̄t agi de eo. Et p̄iō q̄dē si agat criminalit̄ etiā s̄m leges ē pena capitis tā cōtra illū q̄ feat. q̄ cōtra illum q̄ inuenit nisi corrupit v̄ nulli reuelauerit. C. eo. l. v̄nica. v. q. j. si q̄s famosū. A. Ibi trāsumpta est ps̄ dicitur legis v̄nicē ubi dicitur. Si q̄s libellū famosū siue domi. siue in publico. v̄ in quocūq̄ loco ignarū repit a corrupat p̄ us q̄ alter inueniat. aut nulli cōstitatur inuētū. Si v̄o nō statū eadē cartulas v̄ rupit v̄ igni cōsumpserit sed v̄m eaz̄ manifestauerit sciat se q̄i ac totū h̄ dicit capitali s̄mā s̄biugandū. I. h̄mōi at libellū alteri op̄mōez nō ledat. B. Et q̄libz̄ de ip̄lo accusare p̄t tales q̄netiā accusatori cōstituit p̄ cū p̄ mō s̄bstatie accusate p̄sone. si erat h̄u p̄duat in libertatē. ff. de iniuri. l. lex. §. si. a. C. e. l. v̄nica. Scdō si agat siue diuile. si actōe iniuriay q̄ nō publica iudicis sed puati etinet q̄relā. C. de iniuri. iniuriay. Et sic p̄mōez iuramētū actoris a taxatōz̄ iudicis. ut in institu. de iniu. §. pena. Ter. si agat s̄m canones a sic q̄ famosū libellū cōficiat. flagellat a excoicaf. v. q. j. q̄m in alteri a. c. h̄j. q̄. Et p̄t dep̄m cum sit ḡue cōimē a dānatōe dignissimū. xxv. d. §. nūc at. Q̄to in foro p̄mali q̄ taz̄ isti q̄ alij detractōres tenē ad restitutōez̄ fame p̄ modū q̄ dicitur ē s̄. Detractio. §. iij. et. v. A. Ibi in s̄. cō. li. ij. ti. v. q. c. B.

Libertus est ille q̄ ex seruo factus est liber p̄ manumissōz̄. Manumissōz̄ at p̄iō dicitur s̄p̄ libz̄

t̄ p̄iōno tenet ad q̄dā obseq̄a Inge nu. at. v̄t q̄ liber nat̄ ē. a sic nulli tenet obseq̄. Est at casus q̄ libert̄ eripit in ingenuitatē. scz̄ si a d̄no fuerit expositus. ut dicitur s̄. Expositus.

Vty libert̄ possit reuocari in s̄uitutē. R̄. Libert̄ in s̄uitutē reuocaf̄ p̄t̄ in ḡtitudinē scz̄ cū mand̄micit in p̄iōnū. a atrocē iniuriā seu ḡue dā nū v̄p̄ v̄ vite piculū inferre p̄s̄ipit Et eisdē causis p̄t q̄libz̄ donator dōtōez̄ reuocaf̄. ex de dona. c. si. A. et ibi nōt glo. q̄d h̄t̄ in isto. §. nōt etiā in sum. cō. li. iij. ti. xvij. q. xij. B.

Que dicitur est inf̄ libtos cōtra puatōz̄. R̄. s̄m h̄st. Multiplex dicitur qz̄ liberti cōtra reuocaf̄ in s̄uitutē p̄t̄ op̄as n̄ p̄st̄itas. xij. q. ij. dyaconi. Sec̄ in liberto puati. C. de li. c. solo. in no. t̄n̄ intelligit s̄ de obseq̄is ip̄positis nō de alijs. A. qz̄ ad n̄ ip̄posita n̄ tenet ut dicit inno. in c. de famul. ex de ser. nō ordiū. vbi c̄ dicit qz̄ p̄ om̄issōem obseq̄i ip̄positi n̄ redigit libert̄ in s̄uitutē. n̄ c̄t̄ m̄m̄is n̄c̄ariū obseq̄ū. puatā qz̄ negaret alim̄ta. Tūc em̄ in q̄t̄ re uōb̄ if̄m s̄uitutē. B. Scdō qz̄ filij libertōz̄ cōtra eā nati p̄ manumissōz̄ s̄ūt obnoxij cōtra. xij. q. ij. de libtis. a. c. libti. ij. Sec̄ in alijs. C. e. l. j. a. ij. A. in t. de libertis a eoz̄ libet. B. Tercia qz̄ libti cōtra tenēt s̄uitutē cōtra. et si nulla opa sint ip̄posita eis. xij. q. ij. dyaconi in fi. c. libti. ij. Sec̄ i alijs. C. eo. l. j. a. ij. A. Ibi nō h̄t̄ s̄ apparet s̄ h̄t̄ di d̄t̄ ino. i. v̄cō. c. de famul. diuidis q̄ notat s̄m ray. i. s̄. cō. li. iij. t. xvij. q. iij. B. Q̄ta ē qz̄ libti cōtra si iniuriē cōtra v̄t accusat̄ illā v̄t testificat̄ s̄ illā. reuocaf̄ in s̄uitutē c̄st̄i ordiati fuerit di. liij. q̄ ex famul. a in p̄d̄cō. c. dyaconi. ex. de ser. nō ordi. de famul. Q̄ta qz̄ liberti cōtra manumissi ad h̄ or dinē nō p̄nt de acq̄s̄it̄ q̄cūq̄ mō ad alios trāsmittē s̄m q̄dā q̄n pot̄ d̄ia ad eā p̄tinebunt. Sed verius p̄to qz̄ hoc sit verum solū q̄n in manumissione fuit dictum. alia etiāz̄ testamentum possunt d̄ere s̄ hijs que ad

acq̄fuerunt. ar. ext. de ser. nō ordi. co. libeti. xij. q. iij. c. j. a. ij. A. J. d. in sū. con. co. tit. q. j. fm tance. ray. vl. et hosti. Prebicta etiā notā in dīcta. q. xiiij. B. Multa circa materiā libertoz hēs. F. Manumissio. et. F. Seruus.

Litigere. De falsarijs lra. vide s. Absolutio. j. f. iij. v. iij. Jte s. Excoicatio. iij. Quilibz debz pōre de curia lras de dignitate quaz dicit se hie. ut. F. Pegrin. q. f. h.

Litigiū put hic sumit est auz vnz verbis alteri. dicit. in q. dicitōe fm Th. ij. ij. q. c. lvi. duo pnt attēdi. Quz em attingit cō traditio ppter h. q. dicitēs reusit p. sone dicitis osentire ex defectu amoris aios venietis a hoc ptinet ad discordiā caritati cōtrariā. Quz vō cō tūgit ppter hoc q. cōtradictōes nō vere tur cōtristare dicentē a sic fit litigiū qd amide vl affabilitati opponit. ad quā ptinet delectabile alijs cōi uere. Vnde pbs dicit. iij. ethicoz. q. il li q. ad omnia stratiānt cā otustandi neqz quoscūqz curātes discotia litigi ofiwo canf. et vide s. Discordia.

Vtz litigiosus plz peccet q. adula tor. R. fm Th. vbi sup. cū virt. amide pncipali. tēdat ad delectandū q. ad cōtristādū itō litigiosus q. supa bundat in cōtristando graui. peccat q. adulator q. supabundat in delectā do. Per accidens tñ poss. eoduerso cē. puta si in aliq. pticulāi adulator. ma gis intēdēt p. deceptōz. nocē vl hmoi.

Sed qre litigiosus phibet ordina ri. R. fm hosti. Triplex est cā. Prīa qz tales nō sūt apti ad humilem do ctinā q. requit ab eis. Vñ dist. xlvi. f. j. dicit. Nichil est impudenti. arro gantia rusticoz q. garrulitatē auto ritatē putant a pati ad lites in sbie ctos tumide intonant. Secūda cā est qz litigiosi. vl adulatōibz aīmos pū apū sibi ostiant vl fratribz suis detē hendo infamie notā ingerūt vl inter frēs discordiā seminādo. sebitōes nū q. cessant facere dis. xlvi. f. ij. Tercia

cā est. qz cū ipsi debeant discordātes ad cōcordiā trahere a etiā oblatōes dissidentium. phibeant. vāpe. nō dūt litigando alios ad discordiā puoca re dis. re. in principio a p. totam di.

Locatio vl cōductio. Locator dicit q. rei sue vsū alteri p. pie cio concedit. Vt cū loco tibi do mū meā. ego sum locator. tu vō con ductor. Et etiā quqz q. s. lo care ope ras suas qū offert se ad faciendū ali qd. p. p. dō. vl etiā qū accipit rem. ut faciat in ea aliqd. qd dicit innoiatas cōtract. A. si interueniat p. dū pecu nie. tūc em eēt mera locatio. ut in in sti. de loca. a cōdu. in principio. B.

Quo tpe debz solui merces locato ri. R. fm gof. Seruari dz qd int eos actū est. Si vō nō apparet qd actum sit seruād. est mos regionis. q. si eēt nō apparet vl est vari. seruandū ē qd minimū est scz ut solua. in fine anni ex. de re. tu. in obscur. li. vi. Jte A. z. o.

In qbus casibz pōt dñs expellē e. in q. linū seu cōductorē. R. Jn q. uoz. Prim. si dom. locata nēcāta facta sit sue habitatōni. puta si dom. quaz habitat casu destructa est aut si po. stea duxit vxorē vl alia similis nēc itas supuenit. Intelligendū fm hos. qū tpe locatōis illa nēcitas n. immi nebat. Secūda casus est. si dom. ha. bet nēcitatē repatōis. Et intelligo de nēcitate or. a p. locatōz. Et in hīs duobz casibz remittēda est pensio p. rata tēpis. Tercia si cōductor puerse in domo verse. ut si tenet porcos i cel lario. vl nō est in ea scdm pactū con ductōis. vl si deteriorē faciat. vl ma las feminas ibi teneat. aut etiā pū. sos hoies. ar. in autē. de leno. f. sanxi m. A. cōnūcto. f. h. q. s. at. co. ti. vbi etiā ptz q. nisi dñs expellat de domo sua hmoi turpes psonas a lenones grauit puni. B. Jn q. casu aliq. dire runt nō eē remittēdū pte. pensiois p. rata tēpis. Sed stratiū varū est q. domin. tenet remittere. potest autē agere o. tra inquilinū p. damno dato

ut exte eo. ppter. A. Et ibi hoc notat glo. addēs q̄ locator agit actione legis acq̄tionē ex locato. B. Q̄tus cum inq̄tin⁹ p̄ biennū nō soluit pensionē q̄ p̄t expelli. etiā si ad q̄nquēmiū v̄l vltra cōduxit. A. Nisi celerit satisfecerit dicto. c. ppter. Et de ista expulsione lati⁹ supra emphiteosis. §. iij. i. ad dicto. c. B. Nos q̄tuor casus h̄s in dicto. c. ppter. A. Nec etiā notāt in sū. cō. li. ij. ti. viij. q. xxxv. vbi eē addit̄ fm̄ hosti. q̄ cōductor intelligit̄ improbe versari si opa rustica suo tpe nō exerceat. v̄l si ppter inimicias a eius culpa p̄cedētes dānnū dē. B.

¶ Vt cōductor teneat locatori de dāno q̄d in re locata contigerit. R. fm̄ hosti. Tenet. si contigerit culpa sua v̄l illoz quoz opavit. a in hoc cōtētu venit etiā leuis culpa. cū grā v̄tius celebret. q̄uis q̄dā strariū dixerint ut in insti. q̄bz modis rei strariū obli-gatio. §. vlt. A. Qui tñ accipit merce- dē p̄ custodia: tenet etiā de leuissima culpa fm̄ hosti. a in sū. cō. eo. ti. q. xxxvi. a sentit glo. i. l. q̄ merce. ff. de loca. Et intellige q̄n obtulit se a- stodire. ar. l. j. §. sepe. ff. de positi. A. B. sed ut sup̄. depositū. §. iij. in additō. B. Vñ si auriga dū ceteros curru suo trāsiue cōdit curru evertit a seruum quē cōduxerāt quassauit v̄l occidit te- net. Debuit em̄ se tparea diligētius se h̄re. ff. eo. Itē queri⁹ S; si fecit q̄d q̄cūq; diligēs fecit̄ sec⁹ erit ut ff. eo. si merces. §. q̄ colūnā. De dāno v̄o dato v̄l aho cui obuiare nō potuit: n̄ tenet. ff. eo. sed de dāno. A. Et ibi p̄t; q̄ tenet de dāno dato ab eo quē posu- it in custodia. B. Similit̄ etiam nec de casu fortuito.

¶ Vt ille q̄ locat opas suas facien- das in aliq̄ re teneat de dāno illi⁹ rei. R. fm̄ hosti. si e. a in supiori. q. Si dānnū cōtingit culpa illi⁹ tene⁹: al- tē nō. Vñ si colūnā trāfferendā acce- pit v̄l dolia a hmōi: a fracta sūt sua culpa: v̄l illoz q̄rū opa v̄t; tenetur etiā de culpa leui. Sed si diligētia ad

hibuit. ff. eo. si merces. §. q̄ colūnā. Et lic; de dāno ab alio dato nō tene- atur. ut ff. eo. sed de dāno. tene⁹ tñ de custodia. ff. eo. q̄ merce. Nā a qui merce dē p̄ sola custo dia accipit tene- tur etiā de leuissā culpa. ex. de depo- bona fides. sed de casu fortuito nō tes- net nisi ex pacto. ut ibi. A. vbi eē S; si p̄cessit culpa v̄l mora. B. Itē si fu- tor puez quē cōduxerat forma calcij tā vehementer p̄cessit ut ei ocul⁹ effo- dret: tene⁹. q̄ leuis tñ castigatio ei p̄missa est. ff. eo. Itē q̄n; a ex. de ho- mi. ad audiētia. Itē q̄ recipit palliū meūa postea p̄ errore dedit alteri: tes- net. q̄ nō tolerat error in facto. p̄o. ff. ea. Itē q̄n; §. Itē si palliū. Itē si vestimta poliēda accepit a mures ro- seruit: de culpa tenet. ff. eo. Itē q̄n; §. si fulso. Itē si aliq̄d factiēdū v̄l po- liēdū v̄l gemā sculpedā v̄l indudēdā accepit tenet. excepto si res vicio suo frāgat nā tūc nō tenet n̄ p̄ sp̄ale pa- ctū. Et eodē mō si vitulos pascedos ac- cepit. ff. eo. si q̄s fundū. §. si q̄s vitu- los. a. l. Itē q̄n; §. si gēma. xxij. q. iij. tres p̄sonas. Itē si nauta me iū- to p̄nat res meas in alia nauī q̄ vbi p̄fuerā perijt: tenet. ff. eo. Itē q̄n; A. in. §. j. Et ibi pat; q̄ si trāstulit n̄ inuito dño si tō fide: a sine culpa n̄ te- net: v̄l eē si mala fide trāstulit: h̄ in ea dē nauigatōe v̄traq; nauis perijt. ff. ad. l. ro. §. iac. l. si. §. j. Posita eē i. §. notāt i sū. cō. li. ij. t. viij. q. xxxvi. B.

¶ Dono q̄ locatori opis v̄l pastoris res perijt a dñs diē q̄ perijt culpa seu dolo illi⁹ et pastor negat: cui incūbit p̄batio. R. fm̄ hosti. Pastori. nā cum ipse rōne officij debeat custodia; h̄re si dicit amissam ouem p̄bet abfuisse culpam siue doli. sicut argentari⁹ p̄ bare debet amississe ratōnes cū ruina v̄l incēdio. ff. de edē si q̄s ex argenta- rijs. §. vltimo. Itē in custode carcō- ff. §. cust. a exhi. re. l. vltima. cū alib; q̄ doli allegat doli p̄bare debeat. ff. de p̄ba. quotiens. §. q̄ doli. A. Itē in dicta. q. xxxvi. B.

In quibus casibus remittit census siue pensio rei locatae. R^o Si conductor expellit: sit remissio p rata tēpis. ut s. in. iij. q. dictū est. Alit etiā conductor corpis alicui? ut puta agri excusat a solutōe p p vīm maiore cui resisti nō potuit. Itē p p id qd pter consuetudinē euenit. A. puta tēpestas v l alia aeris intēperies in deuastatōe fructuuz. ut in. l. 8. q. statū. ut ff. eo. l. ex conductor. q. ij. et. iij. Itē spālē ppter sterilitatē afficiētē conductores magno in cōmodo nō sterilitas valeat p p sari cū vbertate p cōditis a seqntis annia fiet hec remissio p rata sterilitatis eē eo. ppter A. Et s m goff. in sū. cō. li. ij. ti. viij. q. xxx. vij. sterilitas a vbertas intelligū s m vulgi opinionē lic; qdā dixerint sterilitatē qn semē nō p d p tur. Sile ppter vbertatē si casu fortuito cōtingat augmētanda est pensio. non at si hec fiat diligētia possessoris. Et infra s b i u g i f. Itē hec q dicta sunt de p sione minuēda v l augēda intellige s m goff. in eo colono q numis colit. Nā partiarī? q si iure societatis a lucuā d nū cū d nō fundi p t i f ut ff. eo. l. si merces. B Sed si aliquis locat opas suas tū v l accipit rē ut aliqd in ea faciat. A. v l etiā locat rē a opā ut in dicta. q. xxx. vij. vbi hec notā s m Immo. a host. B totā mercedē recipit. etiā si casu fortuito impedit? siue sit. nisi mora v l culpa possit imputari. ff. de varijs a eē or. cog. l. j. q. penl. et ff. de statu. libe. l. cū heres. q. penl. A Poti? videt. q. antepenl. B

Quid si conductor fundi aliqd expēdit in re cōducta. R^o s m host. Si expēdit nēario v l vtilitē auxit edificauit v l instituit aget d rā locatorē ut expensas recipiat. ff. eo. l. d n s A l s sec?

Vtrū conductor agri v l dom? v l alteri rei possit rē ipsā alteri locare. R^o Pōt. C. eo. l. nemo. a tūc res posterioris cōductoris obligate sūt pncipali d nō vsq; ad illā qntitatē quā ille se; cū d? conductor tene? puori. ff. eo. l. si in lege. q. si colon? A Ibi d r q fruct? rei

locatae sunt in cā pignoris ac si pncipalis conductor eos pcepisset a q alie res posterioris conductoris nō obligant d nō. S; glo. dic. ibi. s i totū. s p pte sic vel nō obligant qn nō sūt inuecte. B.

Null? p l a t? religiosus p t cōcedere ad vitā nec ad certū tps reddidit? p tē coy. A. aut iura aut possessiōes mōsteriorū v l eay a ministratōnez sibi cōmissay ut in de. s. q. f. B. alicui etiā p quacūq; pecunia nisi nēcitas v l vtilitas ouent? siue loci exposcata accēdētē cōsensu ouent? aut si cōuentū nō habz accēdētē cōsensu superioris. a qui cōtrafecerit incurrit s niam suspēsiōis. nec recipiētī acqrit aliq? ius. Tū hoc nō extēdit ad locatōes v l reddituū a fructuū venditōes ad modicū tps v l de rebz ecclē nō alie. mōsteriorū in de. vide. f. Simonia. iij. q. iij. Bona conductoris sūt obligata locatori. ut f. Di gnus. q. ij.

Ludus a iocis Vtrū in ludis a iocis possit esse virt? R^o s m Tho. ij. q. clxviij. Sicut tō in diget corp ali reuollatōe qz nō p t cōtinue laborare. ita etiā ex pte aie m d i s get qete a sola qd sit p ludicā iocōsa. Circa q tria vidēt p p pue esse ca uēda. P r i m o a pncipale est q p d i c t a delectatio nō q r a f m aliqbz opibz seu verbis turpibz a noāuis Scdm ne to talē fūitas a n i e resoluat. T e r c i u ut lud? sit oueniēs s m cōgruitatē p s o n e t p i s a l o a. a s m alias cōcūstātis as debite ordinēt. Et hec virtus s m p b m vocat eutrapotha.

Quō in ludis sit viciū. R^o s; Tho. vbi s. Viciū est in ludo. P r i m o q d e z s m excessū qn q s ad ludū assumit turpia v b a v l facta v l eē ea que uer s gūt in p x m i n o a u m e t u q de se sunt p c t a m o r t a l i a. a sic excessus ludi est p c t m m o r t a l e. Et p t eē excessus i l u d o q n nō est cū debitis cōcūstāntijs. puta qz nō p x t i t l o c o s e u t p i n e g o s a o ā p s o n e. Et s q d e q n q p t eē p c e z m o r l e p p t e r v e h e m t i a a f f e c t u s a d l u d u m. ita q quis cōtra p c e p t u d i v e l

ecclēsie talibz vti nō recuset. Quāq̄ at
veniale. s. cū aliq̄s n̄ tātū officiat ad
ludū q̄ ppter hoc velit aliqd̄ tra dū
mittē. A. nec etiā actualē cōmittat.
q̄ nō sufficit bonavolūtas cui otrati
af op̄. lxxxvj. di. non satis. B. Sed
p̄t esse in ludo viāū ppter ei⁹ defectū.
Nā oīra humanā rōz est ut aliq̄s se
onerosū alijs exhibeat puta dū nihil
delectabile exhibet a delectatōes alio
rū impedit. Vnde Seneca dicit. Sic te
geras sapiēter ut null⁹ exhorreat tā
q̄ aspex nec tēnat q̄si vilē. Sed q̄ lu
d⁹ nō ppter se quē sed ppter opatōez
ideo defect⁹ ludi min⁹ est viciōsus q̄
excessus. Vñ p̄hs dicit. ix. ethicoz q̄
pay de delectatōe suffiat ad vitā q̄si
p cōdimento. sicut pay de sale suffi
at in cibo.

¶ Vtz liceat cā ludi vti habitu reli
giosoz R^o s^o licz. sed puniri d; gra
uit q̄ hoc facit. ut in Autē. de sanctissi
mis epis. f. h. A. Pot⁹ videt. f. p.
vbi d; Omnibz gñalt in seclari vita
cūstantibz a maxime theatralia exer
cētibz vitē ac mulieribz mediām⁹ vti
scemate. v. hitu mōchi. aut mōstrie.
aut affistrie. aut cuiuscūq̄ psone h⁹
mōi. S. dētibz vniūsis p̄sumentibz in
tali scemate aut imitari aut illudere
in q̄ūq̄ ecclēstica disciplina. q̄ a cor
palia supplicia sustinebūta exilio cō
tradēt puidētibz hmōi looz ep̄is et
q̄ sub eis sūt clerici. Sed etiā q̄buslibz
militaribz iudicibz a q̄ sub eis sūt offi
cijs a looz defensoribz. B. a. ar. C. de
ep̄ati audi. l. minime. A. Ibi d; Mi
nime a q̄ ludibrio corpis sui questū
faciūt publice habitu eaz virginū q̄
dedicate sunt deo nō vtant. B.

¶ Vtrū in cātu seclari citatistaz ludo
scachoz a hmōi sit p̄ctm. R^o s^o fm Al.
Si hoc fuit a psoms seclariibz tpe a lo
co cōpotēt: licēt. sic a gñalt de ludis
dictū est. f. Si dō fiat a clerico nō vi
den⁹ p̄tere nec licere. maxime si de
tic⁹ ludat cū layco. ij. q. vij. laycos.
xxij. dis. hīs igit. Multo eē min⁹ cō
petūt religiosi. A. Requit etiā q̄ ad

seclares honest⁹ mod⁹. ut sup̄. in p̄
cipio. a decēs cā. Vñ. lxxxvj. di. in. c.
donare. dicit glo. q̄ n̄ est dādū aliqd̄
atharistis a filibz. n̄ q̄ sonaret ad
laudē dei. vñ ob aliā iustā cām. puta
recreatōis. ut q̄ aliq̄s est debil⁹ vñ in
firm⁹ a q̄ eē has cās sūt nō licz. tacia
sonare vñ audire. Hec in glo. a idem
p̄t eādē rōz p̄t intelligi in cantu. B.

¶ Vtz inspectio spectacloz sit p̄ctm
R^o s^o fm Th. ij. q. cxvij. Inspectio
spectacloz viciosa reddi in q̄ntū p̄t
hoc hō fit p̄ ad vicia lasciuie. vñ cu
delitat p̄ ea q̄ sibi rep̄ntat. A. Et in
q̄ntū p̄ s̄ retrahit ab vtiibz a bonis.
ut s̄. Curiositas. q̄ casu q̄nq̄ etiā ex
cōicatio imminet. Vñ de ole. di. j. in c.
q̄ die. S. Qui die solēm pretermisso
ecclēie cōtū ad spectacula vadit excōis
cet. B. Et ad hoc facit s̄. Curiositas
f. ij. et. s̄. Chorea. f. ij.

¶ Vtz liceat vti ludis in ecclesia vide
s̄. Emūtas ecclēsie. f. ij. in fi. De cho
reis. vide s̄. Chorea.

Ludus alee a oīs lud⁹ q̄ immi
tis fortune. a oīs talis est p̄
hibet⁹ fm leges. n̄ tñ si q̄s cer
tet hasta. siue pila iacēdo. curredo lu
ctādo vñ pugndo. q̄ hoc fuit cā virtu
tis corpis. ff. eo. l. ij. A. a ibi in l. se.
p. q̄ omīs lud⁹ eē si nō imitat vici
bz fortune est p̄hibet⁹. n̄ imitat ali
cui operatio virtuosoa vti h. B. Pro
eo at q̄ p̄mis in cōiūio vscēdi cā: p̄
mittūt leges ludē familie. ff. eo. l. fi.
A. Ibi d; Qd̄ in cōiūio vscēdi cā p̄
mis in cā vō familiā ludē p̄mittit. Et
intelligi⁹ de ludo hāto a honesto cū de
bitis arcūstātis de q̄bz in. c. p̄cedēti
i p̄n^o. Ista eē q̄ hic hñ notā i sū. cō.
li. ij. ti. viij. q. xxij. fm glo. rapm. a
Hostien. B.

¶ Vtz lud⁹ alee sit p̄ctm R^o s^o rap.
Quicūq̄ ludūt alea siue taxillis. vñ
q̄ sunt p̄cipēs seu inspectores ludis
semp peccant. ff. eo. p̄ totū. C. eo. in
cōstitutione greca. a maxime si sūt
clerici. In autē. de sanc. episcopis. f.
interdiamus. A. Ibi etiam dicitur.

q̄ derid nō dñt accēdere ad ali quod
 spectaculoꝝ cā vidēdi. B. a. c̄. s̄. vi. a.
 lone. de. derid. Et est p̄cipalē a p
 se p̄ctm̄ auaricie. siue rapine. Est ec̄
 cā multoꝝ p̄ctōꝝ. a mēdacioꝝ p̄iuri
 oꝝ. blasphemiar. deceptionū. a hu
 iusmodi. A. De h̄ lati⁹ in dicta. q. xxiij
 vbi d̄. s̄. m̄ rap. Q̄ magnum sit hoc
 p̄ctm̄. p̄. inf̄ alia ex nouē q̄ in talib⁹
 attendūt. Primū est desiderū lucra
 di. Ecce cupiditas q̄ radix est om̄iū
 maloz. ut d̄. j. ad Thimo. vl. Scdm̄
 est volūtas spoliādi p̄ximū. Ecce ra
 pina. Tercū est vsura maxima. s̄. xij
 p. xj. nō solū in anno v̄l in mēse. s̄ in
 eadē die. c̄. de excess. p̄la. inf̄ dilectos
 Quartū est multiplicia mēdacia a v̄
 ba odiosa a vana. Quintū est blasphe
 mia. Ecce heresis. Sextū est corrup⁹
 multiplex p̄ximoz q̄ ad ludū inspici
 endū de consuetudine praua ueniūt.
 Septimū est scandaluz bonoz. Octa
 uū est contemptus p̄hibitiōis sc̄e m̄is
 ec̄c̄e. Glo. dicit argumētū q̄ scdm̄ ma
 gistrū hm̄oi ludi sūt p̄hibiti. non tñ
 dissuasit. q̄d securi⁹ est dicere. Nonū
 est amissio t̄pis. a bonoz q̄ in illo tē
 pe tenē facere. Cō. Hosti. a addit se
 p̄tē p̄ctā aha q̄ sunt furtū q̄ lusozes
 sepe inopia cogēte discūt furari. Itē
 violentia. Aliq̄tiens em̄ ad h̄ ut ali
 q̄s ludat violentē detinet. ff. de alea
 to. solent. Ecce seruit⁹ iniusta. Item
 crimē falsi q̄d committit in falsis capill
 faciēdis. a ex certa sciētia cōmodādis
 siue locādis. Itē homicidiū. q̄ de lu
 do ueniūt ad uerba. a ex h̄is ad uer
 bera tandē ad homicidia ecce iniuria
 ecce homicidia. q̄bz iudex ex offi⁹ suo
 occurere d̄. ut ff. de vsu fruct. c̄. q̄simū
 Itē fraus a deceptio q̄ qui meli⁹ scit
 decipit. meli⁹ credidit ludere. Itē adula
 tio. Vñ dicit hoies. Pulcer a bonus
 lusoz est dñs me⁹. Itē turpis a inbo
 nesta uita. B.

¶ Vtq̄ lud⁹ alee sit p̄ctm̄ mōile. R̄. q̄
 fm̄ Wol. Etia si homo nō ducit in con
 suetudinē. mortale peccat. Intellige
 qñ ex auaricia ludit. A. q̄d sp̄ occur⁹

vitā q̄raf lucū p̄ modū illicitū. q̄d
 ml̄ ali⁹ est q̄ auaricia. ut colligit ex
 notat. p̄ Tho. ij. ij. q. c. x. viij. arti. iij.
 Grauitas ec̄ hui⁹ p̄cti cōp̄hendit aliq̄
 ten⁹ ex dictis in p̄ximo. s̄. p̄cedenti cū
 additōe. B. q̄ et auaricia de se ē p̄ct⁹
 mortale. ut s̄. Auaricia. q. ij.

¶ Que pena clericoz iudētū ad ale
 as. R̄. q̄ De h̄ legit. xxxv. dis. c. j. vbi
 d̄. sic. Ep̄s aut p̄sbit̄ aut dyacon⁹
 alee aut ebrietati deservēs. aut des̄
 nat. aut certe dānef. Subdyaconus
 at̄ aut lector. aut cantor. aut desinat
 aut cōione p̄iuef. A. Itē in lapco q̄d
 in minorib⁹ clericis. ut p̄. in dicto. c. j.
 B. Et nō q̄ ex dicto canone colligit
 q̄ si n̄ ducit in consuetudinē. nō sustine
 bit p̄dictā penā. Vñ dicit desinat. Si
 milia si durit in consuetudinē. vult de
 finē. Vñ dicit. a desinat. D̄. tñ i vtroq̄
 casu p̄m̄az agē de p̄ctō. Et fm̄ Hos
 idē hodie in s̄dyacono q̄d in dyaco
 no. c̄. de ser. nō or. miram̄. A. Itē in
 dicta. q. xxiij. Et addit fm̄ rap. q̄ ex
 eo in dicto. c. j. d̄. dānef. a cōide p̄uef
 colligit q̄ t̄le sit p̄ct⁹ mōile a s̄ue. B.

¶ Vtq̄ in ludo alee viat illi q̄ nō po
 terat alienare teneas ad restitutōez.
 R̄. q̄ fm̄ Tho. ij. ij. q. xxxij. q̄ aliq̄s lu
 cret ab eis q̄ rem suā alienat nō p̄nt
 illicitū a c̄tra ius d̄m̄ū est. Vñ q̄ t̄h̄
 bz viat ad restitutōez. tenef. Et hic ad
 dit Ray. q̄ tales sunt furiosi. p̄ digi
 minores. xxx. an. a maxime pupilli
 Itē. mēte capti furbi. muti. cec̄. et q̄
 morbo p̄petuo laborāt. q̄ tales sup̄ ec̄
 reb⁹ suis nō p̄nt. Itē de seruis. de res
 tigiosis. de filiis. q̄ nō h̄nt p̄caui⁹
 castrense v̄l q̄ si idē de vxorē q̄ nō habz
 res paternales. a etiā de adm̄m̄istrā
 toze rerum ec̄clesiaz que paupoz sūt
 Qui ergo talib⁹ viat. restituere tenef
 nō dico illi q̄ amittit. s̄ tutori. curato
 ri. d̄no. mōsterio. patri. marito. siue
 ec̄c̄e. A. n̄ forte cleric⁹ rector ec̄c̄e ec̄t
 correct⁹. a credere in debitos vsus ex
 p̄sū⁹ fm̄ glo. rap. a in s̄. cō. co. tit.
 q. xxxv. vbi pt̄. q̄ cū rap. cō. hos. arca
 dicta in h̄. q̄. B.

Vtz q̄cūq; traxit aliquē ad ludū; teneat restituere q̄cqd̄ viat. R^o fm Tho. vbi supra. Restitue teneat. A. s. ci quē attraxit Vñ nec de eo p̄t facere elemosinā fm cūde Tho. ut in sū. cō. eo. ti. q. xxiiij. B. Et nota q̄ ista attēctio large intelligēda est scz quōcūq; q̄ verbis v̄l factis induxit cū. cū ille al̄s nō erat lusur⁹. Itē; siue induxit a principio siue in medio ludi cū ille vellet desistere. ut Azo dicit.

Vtz q̄ fraudulēt ludit teneat restituere. R^o fm Tho. vbi sup̄ Teneat A. s. ci a q̄ viat ut etiā prime dictū ē et colligif ex positis in dicta. q. xxiiij. Et intellige siue cōmisit fraudē anteputa. qz fingebat se q̄i insciū de ludō a q̄si hōiem q̄ posset capi. cū tñ de cipe intēderet. siue cōmisit fraudē in ipō ludo. ut s̄mittēdo taxillos falsos siue etiā veros male fraudulose ia ctādo seu mēdaat̄ dicēdo q̄ obtinuit̄ seu male pecuniā nūerādo a oīahmōi

Vtz q̄ viat phibēte iure ciuili. A. q̄ phibz oēm ludū fortunea etiā nō inintētē exeratio alicui⁹ opis virtuosi ut tactū est sup̄ in prim^o a dat receptō; ei q̄ p̄ter ludū phibitū aliqd̄ soluta hērebitz ei⁹ vsq; ad l. annos ut. l. fi. C. eo. B. teneat ad restitutōez R^o fm Tho. vbi supra. Jus q̄dē ciuile nō obligat oēs. s̄ eos solos q̄ sūt hmōi legibz s̄iecti. a itoz p̄ diffuetudinē abrogari p̄nt. iō apud eos q̄ s̄ hmōi legibz astricti tenēf integralt̄ ad restitutōez. n̄ forte c̄traria c̄suetudo p̄ualeat. aut q̄s vicerit ei q̄ traxit eū ad ludū in q̄ casu nō teneat restituere. qz ille q̄ amisit nō est dign⁹ recipere. nec p̄t licite retinere tali iure positio durāte. sed teneat illud dare i elemosinas. hēc Tho. Porro dictuz ius positiuū hēc. C. eo. l. aleay. et ff. eo. l. vlt. in fi. Et idē c̄sulerē etiā dicto iure positio durāte scz qz ille q̄ attēct⁹ fuit non teneat restituere. nec tñ licite p̄t tenē p̄ter ipsam turpitudinē talis lucri. ut in se. s̄ dicit.

Vtz ille q̄ viat q̄n volūtari⁹ cū vo

lūtario lusit teneat ad restitutōez. R^o q̄dā dicūt qz nō. sed paupibz est erogāda talis pecunia. ar. xxiiij. q. v. nō sane. Et hēc est opinio Pla. Alij dicūt qz teneat ff. eo. l. vlti. in fi. a. C. eo. in cōstitutōe greca. Et hēc ē opinio Ber. ut notat e⁹ de vi. a. ho. de. denia officia. a etiā ray. q̄tu; est in p̄posito casu scz in eo q̄ lusit voluntaria p̄ eadē etiā. S; ut m̄ videt vtraq; opinio stat a sc̄da q̄dē opinio scz qz teneat reddere locū h; vbi legibz viuif impiatibz p̄ q̄s a ipsa opinio p̄bat Vbi xō nō sic viuif v̄l vbi leges ille abrogate essēt vide² valere p̄ia opinio scz qz debeat paupibz erogari. R̄a cū lud⁹ sit q̄cā expoliatō nō p̄t q̄s p̄ ipsum licite aliqd̄ acq̄rere. a sic nō p̄t tenere. s̄ nec illi d; reddere. qz ille nō est dign⁹ reddere q̄ quantum in se s̄ primū expoliare conabat. De factoribz taxillorū scachoz aleay. a hmōi. vide. R̄ego ciatio. ff. vij. A. q̄ in apit. Quid de factoribz. Et ad p̄dicta p̄nt reduci q̄ notat in de a. q. xxiiij. in sū. con. li. ij. ti. vij. vbi d; fm Imo. in c. qz pleriq; e⁹ de immu. ec. qz attract⁹ nō teneat restituere. Intellige illi a q̄ viat. ut sup̄. Sed q̄ aliū attraxit teneat qz dolo se fecit. Et sicut q̄ lusit modicū cā recreatōis nō teneat restituere. Intellige si lud⁹ erat honest⁹ a licit⁹. al̄s Lu. vj. d; Ve vobis q̄ videtis nūc Vñ in eadē q. xxiiij. d; fm ray. Si dicat q̄s qz tō intentōe v̄l cā recreatōis ludat ad aleas: facit h̄ sine denarijs aut accipiat vnū de ludis approbat. Et glo. Ray. sup̄ v̄to recreatōis dic̄ argumētū qz lud⁹ alea nō est ḡnalt̄ phibit⁹ qz p̄t ludi bono fine a iō taxilla alea a scachoria p̄nt fieri bono fine S; de h̄ dicit sup̄ dicto. ff. q̄d de factoribz. Ex p̄dictis ergo patz. quō q̄s teneat restituere q̄ viat in ludo. Sed q̄d si aliq; q̄n viata aliq̄n pdidit. an fiet cōpensatio. P̄t distinguī vtz fiat lud⁹ cū eadē p̄sona. v̄l diuersa. Si cum eadē Aut lud⁹ ē mutat⁹. ut qz prim⁹ fuit licitus. a sc̄cūdus illicitus. a non fit

cōpensatio. qz solutū vni v' etiā eidez
ex diuersa cā non liberat a debito ex
alia cā l' cū altero. C. qñ diu. ac. p'iu.
cri. l. vna. Aut lud' nō est mutat' ut
qz vterqz erat illicit' scz in q' videt' a p'
didit. a videt' qz debeat fieri cōpensatō
Nā etiā sit dave casū in q' q's nō tene
af restituere illi a q' videt' vōe part' cāe
turpitudis: p't tñ restituere eide a rez
stutuoendo libera: ut nota' in sū. cō. li.
ij. ti. viij. q. xxv. ad finē. Et iō p' dōdo
cū eodē videt' a restituisse p' cōcurrenti
q'ntitate. Si lud' fiat cū diuersa p'so
na nō fiat cōpensatio. qz p' interitū rei
morosus debitor nō libera: l. i. re fur
tiua. ff. de cō. sur. maxime qñ ipē
met debet cām interitui. ff. de v'lo. obz
li. l. si ex legati cā. vbi ille tenet qui
occidit hominē quē debebat. B.

Luxuria. Cū luxuria multiplex
sit ut dictū est s. fornicatio.
ff. j. q. est graui' p'ctm. ff. qz
Tho. ij. q. diij. Graui' m' inter oia
p'ctā luxurie est viciū cōtra naturā. si
aut a Augu. dicit in li. de adulterimis
cōiugijs. Et hoc iō qz trāsgredib' illud
qz scdm naturā determinatū est tā qz
p'ncipiū circa vsū venereū. P' hoc est
incest' q' est cōtra natuālez reuerētiaz
quā debem' p'sonis cōiunctis. Alie at
species sūt cōtra vctā vō em' tū ex sup
positōe naturaliū p'ncipioz. Magis
aut repugnat vōm q' aliq's venereis
vctaf. nō solū cōtra illud q's ducit p'
li generāde: sed etiā cū iniuria p'rimi
et iō fornicatio simplex minima est
int' spēs luxurie. Adulteriū vō grūi'
est q' stupru: qz maior iniuria sit in
abusione mulieris alteri' p'tati s'bie
cte q'ntū ad vsū grātōis q' s'biecte
ad solā custodiā. Vtrūqz aut aggra
uat p' violentiā a iō rapt' virginis ē
grāuior q' simplex stuprū. a raptus
v'xoris q' adulteriū. Et de tali raptu
quedā hēs. ff. Raptor. ij. De stupro vō
a adulterio s. fornicatō. ff. j. a supz
Adulteriū. Nec etiā omnia aggrauiāt
s'm vōem sacrilegij. qñ scz p'sona deo
sacrata rapit. A. Et s' sacrilegiū s'ui'

est in cōstū. cū sit cōtra dīmā reuerētā
B. Itē int' p'ctā cōtra naturā graui' s'
mū est p'ctm bestialitatis scz vbi nō
seruat debita species. P' hoc aut est
viciū sodomiticū. vbi nō seruat debis
tus sexus. Et de s' aliqd' s' Sodomia.
P' hoc at p'ctm molliciei. ex eo q' nō
seruat debitus mod' cōubendi. Magis
aut si nō sit debitū vas q' si nō sit de
bitus mod' Min' aut int' p'ctā cōtra
naturā est p'ctm molliciei q's cōstitit
in sola emissione seminis sine cōubi
tu ad alterz. Et de ista materia satis
habet. xxxij. q. vij. adulterij.

An q' deflorat virginē solutā tene
af eā ducere v'l maritare. ff. In fo
ro iudiciali videt' teneri ad alterz pre
dictoz. ex. de adul. c. j. S' s'm glo. hoc
fuit pena antiq'. hodie vō sic punif:
q' aut ducat eā aut verberat' a a sacē
mētis exclusus retrudat ad p'nam in
mōsterio. de q' nō possit egredi. e' de
adul. c. ij. A. Ibi patet q' hoc pena p'
rime dicta obtinet q'ndo seductor nō
vult stupratā ducere. q' casu etiā vis
det' q' teneat' eā dotare ut co. ti. c. j. Si
aut pater nō vult eā ei dave v'l ipsa nō
vult cōsentire: tene' eā dotare. ut in
dicto. c. j. q's nō corrigif sed in diuers'
so casu loquit' ut ex hīs patet. a ex
terz. a glo. vtriusqz capli. Et s' glo.
Ray. in sum. con. li. ij. ti. v. q. vj. glo.
satores predicta intelligūt s' raptore
qui seducat' s' seorsū ducat a domo pa
tris a extrahit virginē p' violentiam
Sed certe etiā si nō interueniat violē
tia: tene' seductor ad satisfacionem
damni. ut in c. si. ex. de iniu. B. In fo
ro aut p'nali sic agendū est s'm vōl.
Si deflorauit ipsā voluntariā: non te
net. q' ille nō seduxit eaz. Si autē in
uitā v' seductā: iniungendū est ei q'
satisficiat v' cōponat cum ea. A. s' cō
positione que p'cedat a libera eius vo
luntate. Al' absolutus nō est tutus
in cōscientia. ar. l. j. ff. que onerande. in
fine. ff. quaz rerum ac. non dat. B.
Silem casum habes infra. Matrimo
niū. iij. q. ij.

¶ Vtz consensu in delectationem scz cogitatiois carnalis absqz hoc qd consensu in actum sit mortale. R^o. Sic ut habes s. Delectatio.

¶ Vtz in tactibz a osculis a hmōi sit pctm̄ mōrle. R^o. T^o. iij. q. diij. Osculū amplex⁹ v^l tact⁹ s^um suā ratiōz nō nōiant pctm̄ mortale. qz pnt absqz libidine fieri v^l ppter consuetudine patrie v^l ppter aliquā nēcitatē v^l rōnabile cām. Sed si fiat cū libidinosā delectatōe: sūt mortalia. s^uāa sol⁹ consensu in delectatōem mortalis: est mortale. ut in pcedēti. ¶ dicit. multo magis pgressus ad actū est mōrle. Addi p^t sēdm Vl. q. etiā aspectus libidinosus mortale est. Mat. v. Qui viderit mulierē. cē.

Magister primo. siue doctor primo cōiter. Quilibet ecclia cathedralis debz tenere magistros liberaliū artium: ad ministrand⁹ grammatice qd clericos a alios paupes gr̄tis instruant. Et dūt magistro assignari puent⁹ vni⁹ pben⁹. Et eodē mō debent facere alie ecclie q̄rū sufficiūt facultates. In metropolitana ecclia d^z vltim⁹ cē magister in theologia a eodē mō recipiunt⁹ nō tñ ppter hoc fiat canonic⁹. A Sed tādū red dicit⁹ ipsos p̄cipiat q̄dū p̄stiterit in docēdo. Qz si forte de duobz ecclia metropolitanis grauef: Theologo iūf modū p̄dictū ipsa puidat. grammatice v^l in alia ecclia sue citatis siue dyocesis q̄ sufficiere valeat faciat puideri. ut in. c. qz nō nullis. ex. eo. B. xxxvii. di. de quibusdā. ex. e. p. totū. A. Preferū i. c. j. et in dicto. c. qz nō nullis. Nota etiā qd a p̄latis a capitulis ad theologie studiu⁹ dūt aliq̄ habiles destinari q̄ alios post modū valeāt erudire. q̄b⁹ si p̄p̄riū puent⁹ ecclie nō sufficiūt: p̄discti scz prelati: a capitula nēcāria ministrabūt. Docētes v^l in theologica facultate dū in scolis studuerūt: a studentes in ipsa integre p̄ anos quicqz: recipiāt de licētia sedis ap̄lice puent⁹

prebendarū a bñficiōz suoz. n̄ obstāte aliq̄ consuetudine contraria v^l statuto. Nec omnia. ex. eo. super specula. ut in sū. con. li. j. ti. iij. q. j. B. Et de hac ed mā vix. ¶ Scētia. ¶ j. a sequētibz.

¶ Vtz aliq̄s possit recipi in canonic⁹ cū cū pacto qd doceat a scolas teneat. R^o. s^um host. Dicit doctores qd nō. als eēt simoniacū. sed vacāti pben⁹ bñ pōt hoc on⁹ amecti. cē de pben. significatū. Con. Ber. A. Jdē in sū. con. eo. t. q. iij. B. in curia romana dūt esse doctores a studiu⁹ vtriusqz iuris. v^l Studiu⁹. ¶ finali.

¶ Vtz mḡ possit scolaibz collectam imponē v^l exigē. R^o. s^um host. Si magistro annexum est sufficiens beneficium v^l sufficiens salarium publicum: non licet ei exigere. aliter simoniam cōmitteret. quia venderet obsequium spirituale quod ex officio suo tenetur facere. extra de simo. nemo. j. questi. iij. vendentes. a. c. non solū sed tamē sponte oblata recipere pōt. Si v^l non sit annexum tale beneficium: v^l salariū. aut si non sufficiat ei potest acapere collectā p laboribus suis. ar. xij. questi. ij. quecūqz. a. c. ecclesiasticis. a. c. caritatem. Et videt Hostien. innuere. qd non solū ab ecclie sed etiam a clericis ecclie possit exigere. nō tamē debet exigere a paupere. cū ipse pot⁹ debeat pauperi subuenire. Sed et talis exactio s^um Wil. non debz esse coactoria. ut qd nisi soluat expellat eos de scolis aut accipiat res eoz. sed potius inopiam suam eis exponendo. Et hec omnia s^um Hostien. intelligēda sūt: si magister est sufficiens. qd si insufficiens est a officium docēdi assumit nō est ei ex debito puidendū sed sibi culpā imputat. ff. ad. l. aquil. idem iuris. Si v^l sufficiens est a nō habet p̄uisionem: ut dixi: etiam si diues est potest a dimittibz licite acapere. qz non tenetur eis gratis seruire. Satis cōordat Immo. Ray. et Berū. A. Jdē in sū. con. eo. ti. q. ij. B.